

Kasevälja kool 140

16. novembril oli Suuremõisa Põhikoolile oluline päev. Kool tähistas oma eelkäija Kasevälja kooli 140. aastapäeva. Selleks puhuks olid kooli kodulooringi õpilased koos juhendaja Marika Mägiga ette valmistanud ettekanded kooli ajaloost. Muusikaõpetaja Külli Kreegi kirjutas ja viisistas Kasevälja kooli laulu, mille esmaettekannet said kuulda nii kooliõpilased kui külalised.

Peale ettekandeid siirduti Kasevälja kooli mälestuseks püstitatud kivi avamisele. Mälestuskivi avamisel kõnelesid kooli direktor Ene Urman ja vallavanem Ants Orav.

Kasevälja kool asus Suuremõisast väljas Kerema küla lähistel. Tänapäevaks on säilinud ainult aiatav kõrgem vundamendikoht ja osa keldrist. Kolhoos „Võitlus” lammutas Kasevälja koolimaja 1950. a. küttepudeks ja kasutas osa selle palke ka Suuremõisa kanala ehitamiseks.

Suuremõisa kooli eelkäija Kasevälja algkool asutati 1867. aastal krahv E. von Ungern-Sternbergi poolt esimese algkoolina Pühalepa vallas.

Kooli esimeseks juhatajaks oli Vigala mees Madis Lienenberg, kes ühtlasi täitis ka vallakirjutaja ülesandeid. Vallamaja asus samas majas kus koolgi, ja koolimaja oli veel ka kohtutoaks.

Õpetajad enne ilmasõda olid eranditult saarlased Kaarma seminarist. Iseseisvuse ajal asusid õpetajatena tööle juba

hiidlased ise. 1927. aastal liideti Kasevälja algkool lõplikult varem asutatud Suuremõisa algkooliga ja sellest ajast loeb Suuremõisa kool oma asutamist Kasevälja kooli järgi.

Vallavanem Ants Orav koos õpilastega mälestuskivi avamas

Antti Leigri

Palade noored TORE'kad lähevad lastekodulastele jõulurõõmu pakkuma

Palade TORE noored käisid üritusel TEEVIIT 2007 esindamas Eesti TORE liikumist ning nende poole pöördus härrasmees palvega aidata korraldada lastekodulastele jõulupidu Saku Suurhallis 27. detsembril 2007.a.

27. detsembril toimub Saku Suurhallis üritus, mille eesmärgiks on korraldada Eesti kõikide lastekodude (45 lastekodu) lastele meeldejäädav jõulupidu sportlikus õhkkonnas. Õnneks on aasta-aastalt hakatud Eestis üha rohkem tähelepanu pöörama lastekodudes elavatele lastele. Viimasel ajal on ka mitmed ettevõtted hakanud lastekodusid rahaliselt toetama, lootes nii parandada lastekodude majanduslikku olukorda. Lisaks on lastekodulaste igapäevane elu liiga üksluine. Samuti ei ole paljud lastekodude lapsed kunagi käinud Tallinnas, veel vähem lapsi on külastanud Saku Suurhalli.

Kõik peosalsed saavad jõulu-

peost otsest kasu. Lastekodulastel on võimalus veeta sportlik ja lõbus päev Saku Suurhallis ning saada lisaks meeldivaid jõulukingitusi. Lastekodus töötavad kasvatajad saavad oma igapäevatööst vaba päeva ning saavad omavahel muljetada. Sponsorite esindajad saavad kohapeal jälgida lastekodulaste tegemisi ning suhelda kasvatajatega, mõistmaks lastekodulaste reaalsust olukorda Eestis. Eesti meedia osutab lastekodude ja lastekodulaste eluolule, ajakirjanikel on võimalus uurida nende elamistingimusi nii kasvatajailt kui lastelt endilt.

Tahame pakkuda jõulurõõmu ka neile, kes seda muidu nii palju ei tajuks. Antud projekti käigus näitame Eesti ühiskonnale, kui palju meie väikeses riigis tegelikult elab vanemateta lapsi, kes vajavad pidevat tuge ja armastust. Jõuluvana jagab lastele jõulukinke ning meeldiva sünnimuse lõpetab võimas ilutulestik. Need kõik peaksid

muutma selleaastased jõulud lastekodulastele eriti meeldejäädavaks.

Palade noortest osalevad vabatahtlikena:

Elis Kiin
Kristiina Valdman
Karoliine Sinijärv
Anet Männamaa
Calolyn Engso
Mari-Liis Kirs
Angela Pielberg
Kirsti Pere
Ene Vannas

Soovime noortele vabatahtlikele lustakat meelt ja heatahtlikkust lastega suhtlemisel ning rahulikke jõulupühi!

Lisainfo: www.roomuvabrik.ee

Heli Tuisk

Hiiumaa hariduselu XVIII ja XIX sajandil

Kooliõpetuse ja hariduse olukord 17. ja 18. sajandil

Eesti hariduse ajalugu on pärvinud palju tähelepanu nii minevikus kui ka tänapäeval. Eesti kooli algus ulatub linnades 16.-sse ja maal 17. sajandisse. Kindlam koolivõrk, mis andis lugemisoskuse kogu talurahvale, loodi 18. sajandi lõpukümnetel.

Läänemaal jätkus pärast Põhjasõda (1721) laste õpetamine katkematult, kuid raskustega. Pühalepaski polnud veel koolimaja ning enamasti õpetasid talupojad ise oma lapsi lugema. Vähesed kasutasid köstri abi. Koolide asutamine ja ülalpidamine sõltus kohalikust algatusest, eelkõige kirikust, aga ka mõisnikest.

Hiiumaal levis lugemisoskus Rootsi-ajal juurdunud koduõpetuse kaudu. Hõredasti asustatud Pühalepa kihelkonnas oskas 1728. aastal lugeda 170 last ja täiskasvanut. Lugeda oskasid peamiselt poisid, tüdrukuid ei lastud kodust kaugel asuvasse kihelkonnakooli. Vähestes paikades, kus kihelkonnakoolid töötasid, ühendati koolmeistri- ja köstriamet. Laste õpetamise eest hakati talupoegadelt nõudma lisatasu, mõnel pool säilis koolimaa. Pühalepas oli köstriks juba 25 aastat talupoeg, kes oskas lugeda ja laulda. Õppimine läks selles kihelkonnas „nii

hästi, et leidis väheseid, kes (kiriku)raamatust lugeda ei osanud”. 18. sajandi viimase kolmandikuni oli valitsevaks õppevormiks koduõpetus.

Algas küla- ja mõisakoolide kava-kindlam asutamine ja kooliõpetuse osatähtsuse suurenemine. Et kodu ja mõis ei kaotaks laste tööjõudu, oli õppetöö kestuseks ette nähtud aeg mardipäevast lihavõtteni. Eesmärk oli leeriõpetuseks ette valmistada neid noori, kelle vanemad ei suutnud lugemist ja katekismust ise selgeks õpetada. Küla- ja mõisakoolide avamisega hakkas kaduma vahe meeste ja naiste kirjaoskuse vahel.

Koolmeister kujunes oma ümbruskonna hariduselu juhiks. Ta otsustas, kes võis kodus õppida, kes pidi tema juurde kooli tulema. Need lapsevanemad, kes oma lapsi kooli ei saatnud, said karistatud rahatrahviga. Laste õpetamist nõuti 6.-st eluaastast alates ja 8.-aastaselt võisid kooli tulla need lapsed, kelle vanemad suutsid neid kodus õpetada. Õppetöö kestis 7 tundi päevas, kella 9-st neljani. Koolitöö pidi algama ja lõppema kirikulaulu ning palvusega. Lapsed pidid selgeks saama lugemise ja pähe õppima katekismuse 5 peatükki.

1780.-ndatel aastatel ei olnud Pühalepa kihelkonnas veel koole, kuid igas külas oli vöörmünder või järelevaataja, kes jälgis, et vanemad oma lapsi ise hoolsalt õpetaksid ja lapsed leeriajaks lugemisoskuse omandaksid. Hiiumaale oli 1788. aastal kokku neli kooli, millest 1 asus Käina ja kolm Reigi kihelkonnas. Kokku oli Eestimaal 600 kooli.

Kooliolud 19. sajandil

Loode-Eesti oli 19. sajandi alguses koolide poolest kõige mahajäänud. Ka Hiiumaa ei tõusnud lugemisõpetuse poolest kõrgemale ülejäänud Läänemaast. Erinevalt mandri kihelkondadest töötasid siiski igas kihelkonnas lühemat või pikemat aega koolid. Samasugune olukord valitses Pühalepa kihelkonnas, kui 1805. aastal avati Kassari ainuke kool. Kogu õppetöö põhines koduõpetusel. Koolmeistreid oli vähe ja nad õpetasid lapsi 12 nädalat aastas. Eestis töötas 1800. aastal 35 kooli, 1825. aastal 36 kooli.

Kirikuõpetajate aruannete põhjal selgub, et lugemisoskuse levikut ei takistanud niivõrd vanemate puudulik kirjatundmine kui laste varajane töölerakendamine.

Õpilased jagati teadmiste alusel kolmeks rühmaks:

- 1) tähtede õppijad,
- 2) tähtede veerijad,
- 3) lugejad ja katekismuse õppijad.

Vastavalt sellele pandi ka õpilased ridadesse istuma, tähtede õppijad kõige ees.

1830. aastal alustas Eestis tegevust arvatavasti esimene vabrikualgkool Hiiumaale Kärda kalevivabriku juures. 1835. aastal Pühalepa kihelkonnas koolid puudusid. Hiiumaa kihelkonnades arendati õppimist ka pühapäevakoolide kaudu. Aastatel 1849–1859 ei olnud Hiiumaal Reigi, Käina, Pühalepa ja Emmaste kihelkonnas rahvakooli. Hiiumaal Pühalepa kihelkonnas töötas üks rändkoolmeister.

Marika Mägi ja Suuremõisa Põhikooli kodulooring

RAHVAKOOLIDE ASUTAMISE AASTAD HIIMUMAAL

Reigi kihelkond: Kõpu 1776; Jõeranna 1786

Käina kihelkond: Lelu, Kaigutsi, Selja, Orjaku, Ühtri, Jausa, Kassari 1798

Pühalepa kihelkond: Kasevälja 1867

Külakoolid Läänemaa kihelkondades Hiiumaal:

	1860	1865	1869/70	1874/75	1879/80	1884/85
Reigi	-	2	2	3	3	3
Käina	2	6	6	3	4	5
Pühalepa	-	3	4	3	6	7
Emmaste	-	-	3	3	3	3

Info vallavalitsuse istungitest

30. oktoober 2007

1. Võeti vastu korraldus vaba metsamaa erastamiseks Hellamaa külas — maaüksus nr 133 nimetusega Tarmo.
2. Võeti vastu korraldus vaba metsamaa erastamiseks Vilivalla külas — maaüksus nr 129 nimetusega Peri.
3. Võeti vastu korraldus vaba põllumajandusmaa erastamiseks Tubala külas — maaüksus nr 436 nimetusega Aasa.
4. Võeti vastu korraldus vaba põllumajandusmaa kasutusvaldusse andmiseks Suuremõisa külas — maaüksus nr 632 nimetusega Kraavipõllu.
5. Anti nõusolek Salinõmme külas Oja kinnistu 2. maatüki jagamiseks kaheks eraldi reaalosaks.
6. Anti nõusolek Värssu külas Väike-Leemendi kinnistu jagamiseks kolmeks eraldi reaalosaks.
7. Anti nõusolek Puliste külas Mardi kinnistu 1. maatüki jagamiseks kuueks eraldi reaalosaks.
8. Anti nõusolek Kalgi külas Rimmelga kinnistu jagamiseks kaheks eraldi reaalosaks.
9. Kinnitati Pühalepa valla külade omaalgatuslike heakorraprojektide summad järgmiselt:
- Seltsing Kaseke — 7000 krooni Sarve küla postkastide kompleksi ehituseks;
- Lõpe küla keskus — 9000 krooni mänguväljaku lisatarvikute soetamiseks ja üldhaljasalade hoolduseks.
10. Otsustati maksta toetust viiele kodanikule.
11. Otsustati määrata hooldaja kahele kodanikule.

7. november 2007

1. Võeti vastu korraldus vaba metsamaa erastamiseks Vilivalla külas — maaüksus nr 364¹ nimetusega Kasetohu.
2. Anti nõusolek maa riigi omandisse jätmiseks Salinõmme külas Saarnaki laiul 1/2 mõttelises osas Rehe maaüksusest (3805 m²).
3. Anti nõusolek maa riigi omandisse jätmiseks Salinõmme külas Saarnaki laiul 634/1007 mõttelises osas Mäeotsa maaüksusest (1338 m²).
4. Anti välja projekteerimistingimu-

sed lauda rekonstrueerimiseks elamuks asukohaga Hausma küla, Vana-Tooma katastriüksus (kü).

5. Anti välja projekteerimistingimused elamu, abihoone ja sauna projekteerimiseks asukohaga Hausma küla, Keldi kü.
6. Anti välja kirjalik nõusolek väikeehitise (tiigi) rajamiseks asukohaga Puliste küla, Mardi kü.
7. Anti välja ehitusluba abihoone ehitamiseks asukohaga Kerema küla, Papsi kü.
8. Anti välja ehitise kasutusluba kasutusotstarbe muutmisel ehitisele asukohaga Sarve küla, Pähkli kü.
9. Anti välja ehitise kasutusluba reoveepuhastile ja kanalisatsioonitrassile asukohaga Hiieasaare küla, kü Kärkla Lennujaam.
10. Arutati kodanike avaldusi.

27. november 2007

1. Võeti vastu korraldus õigusvastaselt võõrandatud maa tagastamise kohta Salinõmme külas Saarnaki A-100 talumaadest Paargu maaüksuse-na (866 m²).
2. Võeti vastu korraldus õigusvastaselt võõrandatud maa tagastamise kohta Salinõmme külas Saarnaki A-100 talumaadest ½ mõttelise osana Rehe maaüksusena (1902,5 m²).
3. Võeti vastu korraldus õigusvastaselt võõrandatud maa tagastamise kohta Salinõmme külas Saarnaki A-100 talumaadest 373/1007 mõttelise osana Mäeotsa maaüksusena (495,6 m²).
4. Anti nõusolek Hausma külas Leemendi kinnistu 1. maatüki jagamiseks kaheks eraldi reaalosaks ja 2. maatüki jagamiseks kaheks eraldi reaalosaks.
5. Anti nõusolek Vahtrepa külas Ojade kinnistu 1. maatüki jagamiseks viieks eraldi reaalosaks ja 2. maatüki jagamiseks kaheks eraldi reaalosaks.
6. Anti nõusolek Vahtrepa külas Ojade kinnistu 3. maatüki ümbernimetamiseks kü-ks Kristiine 1.
7. Võeti vastu korraldus Hausma-Linumäe puhkeala detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise kohta.
8. Otsustati võtta vastu Hiieasaare küla Lepa kinnistu detailplaneering

ja kuulutada välja detailplaneeringu avalik väljapanek 07.12–21.12.2007 Pühalepa vallamajas tööpäevadel kell 9.00–16.00.

9. Otsustati võtta vastu Salinõmme küla Uuetalu kinnistu detailplaneering ja kuulutada välja detailplaneeringu avalik väljapanek 07.12–21.12.2007 Pühalepa vallamajas tööpäevadel kell 9.00–16.00.
10. Otsustati algatada Sarve küla Rimmelga kinnistu detailplaneeringu koostamine eesmärgiga määrata krundi ehitusõigus ja hoonestusala, haljastuse ja heakorra põhimõtete määramine ja otsustati mitte algatada nimetatud planeeringu keskkonnamõju strateegilist hindamist.
11. Otsustati algatada Värssu küla Linnu kinnistu detailplaneeringu koostamine eesmärgiga jaotada maaala kaheks elamukrundiks, määrata krundi ehitusõigus ja hoonestusala, haljastuse ja heakorra põhimõtete määramine ja otsustati mitte algatada nimetatud planeeringu keskkonnamõju strateegilist hindamist.
12. Anti välja ehitise kasutusluba vee- ja kanalisatsioonitrassile asukohaga Linnumäe küla Padu-Alato tn ja Heltermaa mnt.
13. Anti välja kirjalik nõusolek väikeehitise püstitamiseks asukohaga Sääre küla, Mäepealse kü.
14. Kehtestati Suuremõisa Rahvaraamatukogu avaliku internetipunkti kasutamise eeskiri.
15. Kehtestati Palade Rahvaraamatukogu avaliku internetipunkti kasutamise eeskiri.
16. Kehtestati Hellamaa Rahvaraamatukogu avaliku internetipunkti kasutamise eeskiri.
17. Kinnitati Palade Lasteaia hoolekogu kossesisus:
- Liisi Mäeumbaed
- Deivi Küttim
- Kalmar Tikerpuu
- Raivo Välba — vallavalitsuse esindaja
17. Otsustati maksta välja novembrikuus toimetulekutoetust summas 35 142 krooni.
18. Arutati kodanike avaldusi
19. Otsustati maksta täiendavat lapsetoetust kahele kodanikule.
20. Otsustati maksta toetust neljale kodanikule.

Info vallavolikogu istungitest

23. oktoobril 2007

Istungit juhatas volikogu esimees Õie Laksberg. Istungist võttis osa 9 volikogu liiget. Istungist võtsid osa vallavanem Ants Orav ja abivallavanem Eve Kustala.

1. Varaliste kohustuste võtmine (KredEx)

Vallale kuulub Suuremõisas 2 korterit, mis vajavad remonti: 1-toaline ja 3-toaline. Sihtasutusest KredEx on omavalitsusel võimalik saada abi nende korterite remondiks. Vallapoolne panus oleks 50% projekti kogumaksumusest. Muid rahastusi munitsipaalpindade remontimiseks ei ole. Eelmise KredExi rahalise abiga remonditi samuti 2 Suuremõisa korterit. Nüüd on korterid valmis, sisustatud ja lepingud üürnikega sõlmitud.

Otsustati:

1. Algatada projekt „Pühalepa vallale Suuremõisa külas Uus tn 4 kuuluva korteri nr 1 ja Uus tn 6 korteri nr 8 remontööde teostamine munitsipaalüürielaumufondi suurendamiseks”.
2. Vallavalitsusel taotleda projekti teostamiseks rahalised vahendid Krediidist ja Ekspordi Garanteerimise Sihtasutusest KredEx.
3. Garanteerida valla eelarve vahenditest projekti „Pühalepa vallale Suuremõisa külas Uus tn 4 kuuluva korteri nr 1 ja Uus tn 6 korteri nr 8 remontööde teostamine munitsipaalüürielaumufondi suurendamiseks” omafinantseering 50% ulatuses projekti kogumaksumusest.

2. MERE kinnistu detailplaneeringu kehtestamine

Pühalepa vallas Arukülas asuva Mere kinnistu detailplaneering algatati Pühalepa Vallavalitsuse 27.12.2006 korraldusega nr 629 „Detailplaneeringu koostamise algatamine“. Detailplaneering võeti vastu Pühalepa Vallavalitsuse 19.09.2007 korraldusega nr 306 „Detailplaneeringu vastuvõtmine ja avaliku väljapaneku väljakuulutamine“. Avaliku väljapaneku kestel ajavahemikul 3.oktoober – 17.oktoober 2007 ei esitatud planeeringulahenduse kohta ühtegi ettepanekut ega vastuväidet.

Otsustati: kehtestada Pühalepa vallas Arukülas asuva Mere kinnistu detailplaneering (Dagopen OÜ Projektbüroo töö nr 07-70).

3. Nõusoleku andmine geoloogilise uuringu loa väljastamiseks

Otsustati: anda nõusolek Saarte Teedevalitsusele (reg nr 70001610, aadress Marientali tee, 93802 Kuresaare) Hiiu maakonnas Pühalepa vallas Partsi V kruusamaardla (katastriüksuse nr 63901:001:2290) geoloogilise uuringu loa väljastamiseks.

4. Katastriüksuse sihtotstarbe määramine (Kardheina)

Otsustati:

1. Määrata Pühalepa vallas Arukülas riigi omandisse taotletavast maaüksusest M 389, M 544 vahetusmenetlusega moodustatava katastriüksuse nimetusega KARDHEINA (pindala 14,34 ha) sihtotstarbeks maatulundusmaa.
2. Määrata Pühalepa vallas Värssu külas LEEMENDI kinnistu 1. maatüki (katastritunnus 63901:003:0471, üldpind 2,7 ha, sihtotstarve maatulundusmaa) sihtotstarbeks elamumaa ja 2. maatüki (katastritunnus 63901:003:0472, üldpind 0,8 ha, sihtotstarve maatulundusmaa) sihtotstarbeks elamumaa.
3. Määrata Pühalepa vallas Puliste külas Mardi kinnistu 1. maatüki (üldpind 8,7 ha, sihtotstarve maatulundusmaa) jagamise tulemusel tekkivate MARDIVÄLJA katastriüksuse (üldpind 4,67 ha) sihtotstarbeks maatulundusmaa, MARDITEE (üldpind 1043 m²) sihtotstarbeks transpordimaa, VÄIKE-LEEMENDI JUURDELÕIKE (üldpind 381 m²) sihtotstarbeks maatulundusmaa, MARDI (üldpind 9676 m²) sihtotstarbeks elamumaa, LAURI (üldpind 17 526 m²) sihtotstarbeks elamumaa ja JUHANI katastriüksuse (üldpind 11 535 m²) sihtotstarbeks elamumaa.
4. Muuta Pühalepa Vallavolikogu 26.06.2007 otsuse nr 188 punkti 1 ja sõnastada see järgmiselt:
„Määrata Pühalepa vallas Arukülas Nõmme kinnistu 1. maatüki (üldpind 6,86 ha, sihtotstarve maatulundusmaa) jagamise tulemusel tekkivate NÕMME katastriüksuse (üldpind 6,36 ha) sihtotstarbeks maatulundusmaa ja KOOPAKARU katastriüksuse (üldpind 5066 m²) sihtotstarbeks maatulundusmaa“.
5. Määrata Pühalepa vallas Salinõmme külas Oja kinnistu 2. maatüki (üldpind 4,77 ha, sihtotstar-

ve maatulundusmaa) jagamise tulemusel tekkivate OJA katastriüksuse (üldpind 2,77 ha) sihtotstarbeks maatulundusmaa ja UUEOJA katastriüksuse (üldpind 2,00 ha) sihtotstarbeks maatulundusmaa.

6. Määrata Pühalepa vallas Kalgi külas Rimmelga kinnistu (üldpind 9,67 ha, sihtotstarve maatulundusmaa) jagamise tulemusel tekkivate REMMELGA katastriüksuse (üldpind 8,79 ha) sihtotstarbeks maatulundusmaa ja NÕMMLIIVA katastriüksuse (üldpind 8850 m²) sihtotstarbeks maatulundusmaa.

7. Mitte muuta Pühalepa vallas Sarve külas REMMELGA katastriüksuse (katastritunnus 63902:001:0507, üldpind 6659 m², sihtotstarve maatulundusmaa) sihtotstarvet.

8. Määrata Pühalepa vallas Värssu külas Väike-Leemendi kinnistu (üldpind 2,0 ha, sihtotstarve maatulundusmaa) jagamise tulemusel tekkivate VÄIKE-LEEMENDI katastriüksuse (üldpind 9019 m²) sihtotstarbeks elamumaa, LEPIKU katastriüksuse (üldpind 10 154 m²) sihtotstarbeks elamumaa ja LIIVA TEE LÕIKE katastriüksuse (üldpind 494 m²) sihtotstarbeks transpordimaa.

27. novembril 2007

Juhatas volikogu esimees Õie Laksberg. Istungist võttis osa 10 volikogu liiget. Istungist võtsid osa vallavanem Ants Orav ja abivallavanem Eve Kustala.

1. Pühalepa valla 2007. aasta lisa-eelarve kinnitamine

Otsustati: kinnitada Pühalepa valla 2007. aasta lisa-eelarve tulud ja kulud tasakaalus summas 2245000 krooni.

2. Pühalepa valla arengukava aastateks 2007–2010 muutmine – I lugemine

Otsustati: suunata arengukava aastateks 2007–2013 eelnõu terviktekst II lugemisele vallavolikogu detsembrikuu istungile.

3. Hellamaa Rahvaraamatukogu põhimääruse, kasutamise eeskirja ja nõukogu kinnitamine

Otsustati: kinnitada Hellamaa Rahvaraamatukogu põhimäärus, kasutamise eeskiri ja nõukogu järgmises koosseisus: Õie Laksberg, Katrin Paat, Ester Liit.

4. Palade Rahvaraamatukogu põhimääruse, kasutamise eeskirja ja nõukogu kinnitamine

Otsustati: kinnitada Palade Rahvaraamatukogu põhimäärus, kasutamise eeskiri ja nõukogu järgmises koosseisus: Liisi Mäeumbaed, Piret Soobik, Anneli Grab, Annika Sõlg.

5. Suuremõisa Rahvaraamatukogu põhimääruse, kasutamise eeskirja ja nõukogu kinnitamine

Otsustati: kinnitada Suuremõisa Rahvaraamatukogu põhimäärus, kasutamise eeskiri ja nõukogu järgmises koosseisus: Eeve Kuli, Tiit Tammaru, Ruth Lille, Eve Koljak.

6. Detailplaneeringute kehtestamine

Teeääre kinnistu detailplaneeringu kehtestamine

Värssu küla Teeääre kinnistu detailplaneering (Dagopen OÜ Projektbüroo töö nr 07-39) algatati Pühalepa Vallavalitsuse 27.12.2006 korraldusega nr 630 „Detailplaneeringu koostamise algatamine“, planeering võeti vastu Pühalepa Vallavalitsuse 15.08.2007 korraldusega nr 289 „Detailplaneeringu vastuvõtmine ja avaliku väljapaneku väljakuulutamine“. Planeeringu avalik väljapanek toimus 27. augustist kuni 10. septembrini 2007. Avaliku väljapaneku käigus laekus planeeringulahenduse kohta üks ettepanek: määrata Teeääre kinnistu detailplaneeringu planeeritav tee servituut Värssu küla Nõmme kinnistule sissesõiduks. Planeeringu avalik arutelu toimus 5. oktoobril 2007 kell 14.00 Pühalepa vallas. Pühalepa Vallavalitsuse 10.10.2007 korraldusega nr 342 „Detailplaneeringusse paranduste sisseviimine“, kanti peale avaliku arutelu toimumist planeeringusse avaliku väljapaneku ajal tehtud ettepanek. Samuti teostas planeeringu üle järelevalvet Hiiu maavanem (Hiiu maavanema 15.11.2007 kiri nr 13-2/2007/679-1 „Järelevalve detailplaneeringu koostamise üle“), kes tegi ettepaneku kehtestada Teeääre kinnistu detailplaneering.

Otsustati: kehtestada Pühalepa valla Värssu küla Teeääre kinnistu detailplaneering (Dagopen OÜ Projektbüroo töö nr 07-39).

Leemendi ja Väike Leemendi kinnistu detailplaneeringu kehtestamine

Vahtrepa küla Leemendi ja Väike-

Leemendi kinnistute detailplaneering (Dagopen OÜ Projektbüroo töö nr 07-58) algatati Pühalepa Vallavalitsuse 12.07.2006 korraldusega nr 389 „Detailplaneeringu koostamise algatamine“, planeering võeti vastu Pühalepa Vallavalitsuse 10.10.2007 korraldusega nr 343 „Detailplaneeringu vastuvõtmine ja avaliku väljapaneku väljakuulutamine“. Planeeringu avalik väljapanek toimus 23. oktoober kuni 6. november 2007. Avaliku väljapaneku kestel ei esitatud planeeringulahenduse kohta ühtegi ettepanekut ega vastuväidet.

Otsustati: kehtestada Pühalepa valla Vahtrepa küla Leemendi ja Väike-Leemendi kinnistute detailplaneering (Dagopen OÜ Projektbüroo töö nr 07-58).

Linumäe 12 kinnistu detailplaneeringu kehtestamine

Linumäe küla Linumäe 12 kinnistu detailplaneering (Dagopen OÜ Projektbüroo töö nr 07-84) algatati Pühalepa Vallavalitsuse 30.05.2007 korraldusega nr 184 „Detailplaneeringu koostamise algatamine ja detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise mitteamatamine“, planeering võeti vastu Pühalepa Vallavalitsuse 10.10.2007 korraldusega nr 345 „Detailplaneeringu vastuvõtmine ja avaliku väljapaneku väljakuulutamine“. Planeeringu avalik väljapanek toimus 23. oktoobrist kuni 6. novembrini 2007. Avaliku väljapaneku kestel ei esitatud planeeringulahenduse kohta ühtegi ettepanekut ega vastuväidet.

Otsustati: kehtestada Pühalepa valla Linumäe küla Linumäe 12 kinnistu detailplaneering (Dagopen OÜ Projektbüroo töö nr 07-84).

Kännu kinnistu detailplaneeringu kehtestamine

Suuresadama küla Kännu kinnistu detailplaneering (Dagopen OÜ Projektbüroo töö nr 07-55), millega muutub kehtetuks Pühalepa Vallavalikogu 18.01.2005 otsusega nr 157 kehtestatud Kännu kinnistu detailplaneering (Dagopen OÜ Projektbüroo töö nr 04-104) algatati Pühalepa Vallavalitsuse 13.06.2007 korraldusega nr 199 „Detailplaneeringu koostamise algatamine ja detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise mitteamatamine“, planeering võeti vastu Pühalepa Vallavalitsuse 10.10.2007 korraldusega nr 344 „De-

tailplaneeringu vastuvõtmine ja avaliku väljapaneku väljakuulutamine“. Planeeringu avalik väljapanek toimus 23. oktoobrist kuni 6. novembrini 2007. Avaliku väljapaneku kestel ei esitatud planeeringulahenduse kohta ühtegi ettepanekut ega vastuväidet.

Otsustati: kehtestada Pühalepa valla Suuresadama küla Kännu kinnistu detailplaneering (Dagopen OÜ Projektbüroo töö nr 07-55), millega muutub kehtetuks Pühalepa Vallavalikogu 18.01.2005 otsusega nr 157 kehtestatud Kännu kinnistu detailplaneering (Dagopen OÜ Projektbüroo töö nr 04-104).

Kadaka kinnistu detailplaneeringu kehtestamine

Kuri küla Kadaka kinnistu detailplaneering (Dagopen OÜ Projektbüroo töö nr 07-79) algatati Pühalepa Vallavalitsuse 12.03.2007 korraldusega nr 83 „Detailplaneeringu koostamise algatamine ja detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise mitteamatamine“, planeering võeti vastu Pühalepa Vallavalitsuse 10.10.2007 korraldusega nr 346 „Detailplaneeringu vastuvõtmine ja avaliku väljapaneku väljakuulutamine“. Planeeringu avalik väljapanek toimus 23. oktoobrist kuni 6. novembrini 2007. Avaliku väljapaneku kestel ei esitatud planeeringulahenduse kohta ühtegi ettepanekut ega vastuväidet.

Otsustati: kehtestada Kuri küla Kadaka kinnistu detailplaneering (Dagopen OÜ Projektbüroo töö nr 07-79).

7. Katastriüksuse sihtotstarbe määramine (Vanahindre)

Otsustati: määrata Pühalepa vallas Sääre külas Vanahindre kinnistu (üldpind 20,76 ha, sihtotstarve maatulundusmaa) jagamise tulemusel tekkivate VANAHIINDRE katastriüksuse (üldpind 20,19 ha) sihtotstarbeks maatulundusmaa ja VANAHIINDRE II katastriüksuse (üldpind 5672 m²) sihtotstarbeks elamumaa.

8. Rändkaupluse küsimus

Otsustati:

1. Vallavalitsusel tegeleda Rändkaupluse küsimusega ja esitada vallavalikogu detsembrikuu istungile otsuse eelnõu Rändkaupluse teenuse osutamise küsimuses.
2. Suunata küsimuse otsustamine detsembrikuu istungile.

Valla teede nimed

Pühalepa Vallavalitsus ootab ettepanekuid valla teedele nimede andmiseks. Olemasolevate teede nimekirjaga saab tutvuda vallamajas, Hellamaa Perekeskuses ja valla koduleheküljel

www.pyhalepa.hiiumaa.ee valides vasakult menüüst kategooria DO-KUMENDID ja seejärel lingi VAL-LA TEED. Kaardimaterjaliga saab tutvuda ainult vallamajas maakorraldaja juures.

Info telefonil 463 6845 (Mai Julge).

Ootame teie ettepanekuid ja kommentaare **1. jaanuariks 2008.**

Kohalike maanteede ajutine sulgemine

(Pühalepa Vallavalitsuse 10.12.2007 määrus nr 5)

1. Seoses teekatte kandevõime nõrgenemisega sulgeda metsamaterjali veoks kõik Pühalepa valla kruusakattega kohalikud maanteed.
2. Vedude teostamine on lubatud eriloaga üksnes loal märgitud marsruudil ja tingimustel.
3. Eriloo taotleja esitab tee omanikule vormikohase taot-

luse koos garantiikirjaga taastada tema poolt tekitatud teekatte kahjustused.

4. Menetlus määruse rikkumise asjades toimub Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 66⁴ sätestatud korras.
5. Määrus jõustus 11. detsembril 2007 ja kehtib kuni uue määruse vastuvõtmiseni.

MAAMAKSU MÄÄRAD 2008. AASTAL

2008. aasta maamaksu määraks Pühalepa vallas on 2,5 % maa maksustamishinnast aastas.

2008. aasta maamaksu määraks haritavaal maal ja looduslikul rohumaal Pühalepa vallas on 2,0 % maa maksustamishinnast aastas.

Maamaks arvestatakse 2001. aasta maa korralise hindamise tulemusena kehtestatud maa maksustamishinnadest.

MAAMAKSUST VABASTAMISE KORD

Maksuvabastust saavad:

- 1) Riikliku pensionikindlustuse seaduse alusel pensioni saaja tingimusel, et maksuvabastuse taotleja ei saa maa kasutusõiguse alusel rendi- või üüritulu.
- 2) Okupatsioonirežiimide poolt represseeritud isiku seaduse mõistes represseeritud ja represseerituga võrdsustatud isik tingimusel, et maksuvabastuse taotleja ei saa maa kasutusõiguse alusel rendi- või üüritulu.

Maksuvabastuse suurus:

I Pensionikindlustuse seaduse alusel pensioni saaja vabastatakse maamaksust alljärgnevalt (v.a Okupatsioonirežiimide poolt represseeritud isiku seaduse mõistes represseeritud ja represseerituga võrdsustatud isik):

- 1) hinnatsoonides H0639001 (Hagaste–Suursadama), H0639002 (Salinõmme) ja H0639004 (Sarve–Soonlepa) kuni 1,0 ha elumumaa ulatuses;
- 2) hinnatsoonis H0639003 (ülejäanud vallaosa) elumute õuemaa pooles ulatuses.

II Okupatsioonirežiimide poolt represseeritud isiku seaduse mõistes represseeritud ja represseerituga võrdsustatud isikud:

- 1) hinnatsoonides H0639001 (Hagaste–Suursadama), H0639002 (Salinõmme) ja H0639004 (Sarve–Soonlepa) kuni 1,0 ha elumumaa ulatuses;
- 2) hinnatsoonis H0639003 (ülejäanud vallaosa) elumute õuemaa ulatuses.

Maksuvabastuse taotlemine:

1. Kirjalik avaldus maamaksust vabastamiseks tuleb vallavalitsusele esitada hiljemalt maksustamisaasta 15. jaanuariks. Nimetatud kuupäevast hiljem esitatud taotluste alusel arvestatakse maksuvabastust alates järgnevast aastast.

2. Kirjalik avaldus maamaksust vabastamiseks peab sisaldama:

- taotleja ees-ja perekonnanime, sünniaastat ja alalise elukoha aadressi;
- pensionitunnistuse või represseeritu tunnistuse numbrit;
- maksustatava krundi aadressi;
- kinnitust maa kasutusõiguse alusel rendi- või üüritulude puudumise kohta.

Palume avaldused maamaksusoodustuse saamiseks esitada kirjalikult vallavalitsusele hiljemalt 15. jaanuariks 2008 aadressil Tempa küla, 92348 Pühalepa vald Hiiumaa või e-posti aadressile:
valitsus@pyhalepa.hiiumaa.ee

Täiendav info — maakorraldaja Mai Julge, tel 463 6845

TEADE

Pühalepa Vallavalitsus on esmaspäeval, 31. detsembril 2007 suletud.

Häid pühi!

2007. aasta Pühalepa vallas

Käesolev artikkel annab ülevaate vallas ja vallavalitsuses toimunu kohta käesoleval aastal. Koostatud on see Pühalepa Vallavalitsuse poolt ja tuleneb valla arengukavas planeeritud tegevustest.

Planeerimine

- Menetletud on Salinõmme–Sarve–Heltermaa–Vahtrepa–Hagaste vallaosa üldplaneeringu Salinõmme–Sarve–Heltermaa osaplaneeringut. Hetkel on planeering viimasel kooskõlastusringil Keskkonnaministeeriumis.
- Korduvalt on läbi arutatud Pühalepa valla keskosa üldplaneeringu eeskiisid. Täna on valminud valla keskosa strateegilise keskkonnamõju hindamine.
- Vallas on alatatud 20 erinevat detailplaneeringut.

Ehitustegevus, ehitised

- Euroopa Liidu Ühisfondi rahastuse raames on valla veemajanduses teostatud:
- Kanalisatsioonitorustike videouuringud Suuremõisas ja Paladel;
- Pühalepa valla vee- ja kanalisatsioonirajatiste rekonstrueerimise ja laiendamise projekteerimise ehitusgeoloogilised uurimistööd (Suuremõisa, Palade, Tempa);
- Pühalepa valla vee- ja kanalisatsioonirajatiste rekonstrueerimise ja laiendamise projekteerimine (Suuremõisa, Tempa, Palade, Ala); veepumbamajade projekteerimine ja puhastusseadmete projekteerimine Tempal ja Suuremõisas.
- Koostatud on üldnimetatud objektide pakkumise kutse dokumendid (PKD) ehitustööde riigihanke väljakuulutamiseks. Hange on hetkel veel välja kuulutamata.
- Palade Põhikoolis on teostatud katuse remont, taastatud vaba ventilatsioon klassides, välistrepid rekonstrueeritud, välja ehitatud terrass, kogu vana maja keskküttesüsteem on uuendatud. Koolihoonesse ehitati välja Hiiumaa Loodusõppekeskus koos raamatukoguga. Töid rahastati Hasartmängumaksu Nõukogu poolt, Energiasäästu programmist, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi poolt ja valla eelarvest.
- Valla hoonetesse paigaldati automaatne tulekahjusignalisatsioon (ATS): Palade põhikool ja raamatukogu, Palade lasteaed, Hellamaa raamatukogu, Suuremõisa raamatukogu, valla kultuuri- ja noortekeskus, Suuremõisa lasteaed, Suuremõisa spordihoone, Palade spordihoone.
- Suursadama ait — ette on valmistatud projektidokumentatsioon hoone restaureerimiseks, rahastamisprojekt esitatakse Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusele (EAS-ile).
- Kehtestatud on Heltermaa Lautrikoha maa-ala detailplaneering, mis hõlmab Heltermaa sadama puhkekoha ala.
- Paluküla Tervisespordikeskus — teostatud on tervisespordiraja raja eelvalik koos maaomanike eelkoostõustega Kärkla Mängude Majast Paluküla suusamäeni. Raja pikkuseks on ca 3,5 km ja perspektiivis on rada kogu pikkuses valgustada. Projekt on valmis ja ootab kooskõlastusi.
- Algatatud on Hausma–Linnumäe tervisepordi- ja puhkeala detailplaneering, valminud on geolused, hinna-

pakkumised detailplaneeringu teostamiseks ja keskkonna strateegiliste mõjude hindamiseks on laekumas.

- Hellamaa Perekeskuse juurdeehituse projekt (toetatud elamine) on valmis, ehituse I etapp (katlamaja ja keskkütte väljaehitus, trasside vedu) on läbitud. Algavad kõrvalhoone sisetööd.
- Suuremõisa juustukoja ja Suuremõisa mõisaaia sisehoovide (noortekeskuse õu, spordihoone õu) platsid kaeti kivilisillutisega ja ehitati välja sadevete äravool.
- Pühalepa Kultuuri- ja Noortekeskuses korrastati diskosaal (valatud põrand, toetatud sein ja ehitatud lükanduks) ja restaureeriti noortekeskust ümbritsevaid müüre (likvideeritud varisemise oht).
- Suuremõisa ait-kuivati restaureerimise projekt on hetkel uuendamisel ja juustukoja restaureerimise projekti tellimiseks on esitatud rahastustaotlus Muinsuskaitseametile.
- Hellamaa ranna puhkekoha korrastamise esimene etapp: Hellamaa puhkekoht on antud rendile mittetulundusühingule Külaselts Hellatempa. Külaselts on teinud rannas järgmisi töid: raadanud võsa, avanud vaated merele, niitnud territooriumi, paigaldanud viidad ja sildid, ehitatud kemmergud, puukuuri, 20 pinki, korrastanud kiige, rajanud lastele mänguväljaku, kindlustanud 500 m teetammi, rajanud telkimisplatsid koos lõkkeasemetega. Hetkel koostatakse uut investeeringutaotlust laululava ja kinnistustisestest kommunikatsioonide väljaehitamiseks.
- On valminud Pühalepa valla mereäärse matkaradade arendamise kava ning selle teostatavus- ja tasuvusanalüüs. Kava ja analüüs teostavad valiku ja analüüsivad valla mereäärse piirkonna arendamise potentsiaali ning toovad välja investeeringute vajaduse ja mahu. Selle ettevõtmise eesmärk on kogu käsitletava piirkonna infrastruktuuri välja ehitamine ja elukeskkonna parendamine. Valminud materjal on vajalik alusdokument edaspidiste investeeringute rahastuste taotlemisel erinevatest struktuurifondidest.
- MTÜ Palade Piirkondliku Külaseltsi soovil lõpetati rendileping Päheli talu hoonete rendiks.
- Suuremõisa mõisa tuuleveski varemete renoveerimistööde teostamise rahastustaotlus esitati Muinsuskaitseametile.
- Partsi tuuleveski — tellitud on ehitusprojekt tuuleveski restaureerimiseks kohandamisega veskimuuseumiks koos juurdeehitusega 100 m², eskiisprojekt on valminud.
- Kuri koolimaja restaureerimisprojekt ja detailplaneering on valmimas. MTÜ Pühalepa Naistekoja poolt koostatakse investeeringutaotlust.
- Remonditi Pühalepa vallale kuuluvad korterid Suuremõisas Uus 4-10 ja Uus 6-1. Remondiks saadi toetust KredEx-ist. Korterid on välja üüritud ja üürnikega on üürilepingud sõlmitud. Tegemist on Pühalepa valda saabunud nelja- ja kaheliikmeliste perekondadega.
- Uus projektitaotlus toetuse saamiseks esitati KredEx-ile kahe järgmise korteri renoveerimiseks.
- Taotletud on hetkel jätkuvalt riigi omandis olevat maad munitsipaalomandisse: Linnumäe külla projekteeritava kergliiklustee maa-alaks ja Heltermaa Lautrikoha

maa-alaks.

- Toimub Soera Talumuuseumi kompleksi arendus- ja investeringuvajaduste väljaselgitamine ja detailplaneeringu lähteülesande koostamine.
- Vallavalitsuses on koostamisel valla vee- ja kanalisatsioonivõrkude arengukava.

Ühistranspordi korraldamine

Vallavalitsus on kooskõlastanud meie vallale sobilike ettepanekuid saare ühistranspordi osas. Oleme esitanud omapoolseid vastulauseid ja ettepanekuid piletihindade korrigeerimise kohta (parvlaevaliiklus).

Energia- ja soojamajandus

- Valminud on Suuremõisa kõnniteevalgustuse ja Palade ristmiku – Kullipesa – Palade Lasteaia tänavavalgustuse ehitusprojektid. Palade tänavavalgustuse väljaehitamise saab ka Palade kalmistule püsiva elektrivarustuse, mis on vajalik edaspidi kaevust vee pumpamiseks ja elektri väljavõtteks erinevate tööde teostamisel.
- Palade lasteaia ehituseksperitiis ja energiaaudit näitas, et kõige optimaalsem ja säästlikum küttesüsteem lasteaia jaoks on maaküte. Valminud on Palade lasteaia olemasoleva hoone remondi projekt koos juurdeehitusega, samuti maakütte projektdokumentatsioon. Vallavalitsuse poolt esitati Palade lasteaia investeringutaotlus Kohalike Omaavalitsuste Investeeringute Toetuse (KOIT) kavasse.
- Energiasäästu programmi, Majandusministeeriumisse esitasime rahastustaotluse Suuremõisa Lasteaia kahe õhksoojuspumba paigaldamiseks. Energiakulu arvutused näitasid tuntavat kokkuvõtet võrreldes hetkel olemasoleva elektriküttega (radiaatorid, põrandaküte) ning alternatiivse tsentraalse keskküttega.
- Säästlikust ja loodussõbralikust energiatarbimisest tulenevalt taotleme Keskkonnainvesteeringute Keskusest (KIK-ist) rahastust maaküttesüsteemi väljaehitamiseks Suuremõisas nelja vallale kuuluva hoone (ait-kuivati, juustukoda, noortekeskus, spordihoone) soojavarustuse tagamiseks.

Majandus

- Vallavalitsuse poolt oleme kaardistanud valla teede remontimise vajadused ja võimalused. Kui valla mereäärsete alade teedevõrgu korrastamiseks on võimalik saada erinevatest struktuurifondide meetmetest rahalist tuge, siis siseterritooriumil asuvate teede kordategemisega peame valla eelarveliste vahenditega ise hakkama saama. Teede rekonstrueerimise protsessi oleme kaasanud aktiivselt maaomanikke ja teed kasutavaid elanikke raadamis- tööde tegemisel ja ligipääsude avamisel. Eranditult nende tööde teostamise tulemusel selguvad tegelikud (tõelised) vajadused ja remonttööde mahud. Siis alles saame kalkuleerida tööde mahtudest tulenevalt nende maksumust ja teostusaega, samas kujundada soovitud tulemust.

NB! Fondide põhiseks teedeehituse rahastamise eeltingimuseks on ehitusprojekti olemasolu ja maa omandisuhete avaliku sektori kasuks.

Jäätmemajandus

- Kaardistatud on valla territooriumi osas vajalike sorteeritud pakendijääkide kogumispunktide asukohad. Täiendav valik on Suuremõisa, Lõpe, Vilivalla, Nõmba ja Hellamaa külad. Rahastustaotluse jäätme punktide väljaehitamiseks esitasime KIK-i.
- Asutatud on Pühalepa valla jäätmevaldajate register ja

kinnitatud jäätmevaldajate registri põhimäärus.

- Koostöös teiste Hiiumaa omavalitsustega osaletakse Hiiumaa ühtsel korraldatud jäätmeveo konkursil.
- Vilivalla vana mahajäetud väetisekuur lammutati ja veeti ära väetisejäägid. Töö teostamist rahastati KIK-i poolt.

Metsamajandus

- Pühalepa vallale Nõmba külas kuuluva Nõmba Niidu kinnistu metsakorralduskava on valminud.

Ettevõtluse arendamine

- Oleme otsinud sobilikke ruume ettevõtjatele elektri-seadmete montaažiks ja õmblustöödeks. Esimestele ei leidnud sobilikke, sest ei soovitud investeerida, vaid tahteti valmis pindu. Õmblustööd takerdusid esialgu sobiva kaadri leidmisele.
- Pakkusime abi ettevõtluse infrastruktuuri väljaehitamise rahastustaotluse esitamiseks EAS-i, aga omaosaluse kandmine ei olnud ettevõtjale jõukohane.
- Renoveeritud valla korterid on läinud valla ettevõtjate uutele töötajatele üürile.

Turism ja puhkemajandus

- Valminud Pühalepa valla mereääre matkaradade arendamise kava ning teostatavus- ja tasuvusanalüüs koos ajakavade, investeringusummade ja teostusgraafikutega.
- Algatatud ja volikogu poolt kehtestatud on Heltermaa puhkeala detailplaneering.
- Algamisel on Linnumäe–Hausma tervisespordi- ja puhkeala detailplaneering.
- Suuremõisa sanglepaallee on kavas kujundada kergliiklustee. Koostöös Käina vallaga on otsustatud otsida võimalusi Suuremõisa–Käina kergliiklustee (ca 10 km) projekteerimiseks ja edaspidiseks väljaehitamiseks. Kuna 2/3 tee pikkusest asub Käina valla territooriumil, siis vastavalt Pühalepa valla ja Käina valla koostöökokkuleppele esitas Käina Vallavalitsus EAS-ile eeltaotluse kergliiklustee projektdokumentatsiooni koostamiseks.

Külade areng

- Mereäärsete matkaradade arengukavaga on ära määratud pea kõigi väikesadamate ja lautrikotade investeringuvajadused, koos kaasnevate infrastruktuuride väljaehitamiseks.
- Koostöös A/S-iga Saarte Liinid ja Maa-ametiga oleme leidnud parima võimaluse investeringu tekkeks Heltermaa sadamasse 40-kohalise väikelaevade sadama väljaehitamiseks. Eelpool mainitud investering on planeeritud 2008. a. riigieelarvest.
- Kehtestatud on Heltermaa puhkeala detailplaneering. Aktiivne arendamine käib Hellamaa ranna puhkealal. Planeeringu algatamist ootavad Linnumäe–Hausma puhkeala detailplaneering ja Heltermaa ujumisranna (Sarve tee ääres) detailplaneering.

Kohaliku tähtsusega teed

Teostatud teeremondid:

- korralised teehooldetööd kõigil valla kruusateedel on kevadised ja sügised hõõveldamised;
- suve teises pooles sai niidetud valla teede ääred;
- kõik olemasolevad asfaltteed on läbinud hooajalise remondi ehk aukude lappimise;
- raadatud on teedeääri, kaevatud kraave, paigaldatud truupe ja viidud valla kruusateid mustkatte alla.
- valla elanikke on aidatud erateede korrastamisega.

Heakord

- Paigaldatud on uued bussiootepaviljonid Hellamaale ja Suuremõisa. Eelnevalt lammutati täielikult amortiseerunud ootekojad.
- Nõmba bussipaviljon on lammutatud ja plats korrastatud, uus paviljon on plaanis paigaldada 2008. a.
- Töötute rehabilitatsiooni käigus on tehtud korrastustööd kalmistutel (Kummistul ja Kuris), korrastatud Suuremõisa mõisaparki ning alleesid, valla hoonete ümbrust Suuremõisas, lõhutud ja laotud küttepuid Hellamaal ja Paladel.
- Langetati ja likvideeriti Suuremõisa mõisa hoonete kompleksi läheduses olevad ohtlikud, vanad ja langemis-ohtlikud puud. Töid rahastati Muinsuskaitseameti poolt. Tekkinud pakkudest saeti projektipõhise ettevõtmisena välja erinevaid puuskulptuure.
- Kapasto karjääri mahajäetud ehitusprahi ja -jääkide platsi likvideerimiseks saime rahalist toetust KIK-ist.
- Pühalepa kalmistu sai uue sepisvärava. Samal kalmistul restaureeriti 34 ajaloolist rauast kalmuristi. Ristide restaureerimist rahastas Muinsuskaitseamet ja vald. Palade kalmistule valmistati ja paigaldati kaks uut sepisväravat.
- Hooajaliselt organiseerisime jäätmekäitlust valla enim kasutatud supluskohtades ja turismiobjektidel. Koostöös O/Ü-ga Hiiu Teed ja RMK-ga koristasime talgute korras riigi maanteede ääri ja mererandu.
- Pühalepa vallas on kalmistutest hetkel inventariseerimata Pühalepa, Kuri ja Palade kalmistu. Töö on tellitud ja uueks aastaks valmib Pühalepa kalmistu inventariseerimise digitaalne variant, s.t jooksvalt on võimalik sinna täiendusi sisse viia. Selline versioon on Hiiumaal esimehe. Kuna Kummistu ja Pühalepa kirikuaia kalmistud on inventariseeritud eelmisel sajandil ja sinna juurdematmisi ei ole toimunud, puudub vajadus nende uueks inventariseerimiseks. Kuri kalmistu inventariseerimise on võtnud enda peale Kuri kalmistu omanik. Palade kalmistu inventariseerimist alustame uuel aastal.
- Koostöös LKK ja Hiiumaa Keskkonnateenistusega hooldasime Suuremõisa parki, Suuremõisa pargi õpperaida ja Sarve telkimisplatsi.

Haridus

- Palade lasteaiale teostati energiaaudit, mis tõi välja hoone täieliku kapitaalremondi vajaduse.
- Valla lasteaedadesse on loodud interneti püsiühendus.
- Palade Põhikooli ruumes alustas tegevust Palade Loodushariduskeskus. Selle tarvis remonditi ruumid. Valla raamatukogu kolis uutesse ruumidesse.
- Suuremõisa lasteaias on uuendatud territooriumi piirav aed, korrastatud mänguväljak, vahetati välja majasise vesivarustus, soetati uut mööblit.

Raamatukogud

- Käesoleval aastal vahetatakse välja valla kõikide avatud interneti punktide arvutid — ühtekokku 7 arvutit. Rahastus valla eelarvest.
- Palade raamatukogu sai uued ruumid.

Kultuur

- EAS-ile esitati projekt „Kärdla–Tubala–Palade–Kukka puhkepiirkonna turismistrateegia ning teostuvus- ja tasuvusanalüüs“. Projekti eesmärk on välja selgitada antud piirkonna investeeringuvajadused.

- Algasime kohaliku kultuurilise tähtsusega objektide registri (nimekirja) koostamise. Töö valmib aasta lõpuks, uue alguseks.
- Toimus aastate-pikkuse vahega valla jaanituli Hellamaa rannas.
- Suuremõisas toimusid traditsioonilised lossipäevad, millega kaasnesid töötoad, näitused, kontserdid.
- 2007. aastal toimus vallas rohkesti erinevaid kultuuriüritusi ja kultuurilisi ettevõtmisi.
- Muinsuskaitseametile esitasime rahastustaotluse Suuremõisa mõisa tuuleveski varemete muinsuskaitse eritingimuste ja varemete konserveerimise põhiprojekti koostamiseks.
- Mõisakoolide Ühenduse investeeringute toetuse raames toetasime rahastustaotlust Suuremõisa lossi esifas- saadi akende restaureerimiseks (kokku 12 akent).

Sport

- Palade spordihoonesse soetati uus jõusaalisüsteem — kokku ligi 23 harjutuspinki.
- Koostöös Hiiumaa Spordiliidu, Hiiu Maavalitsusega ja Hiiumaa spordiaktiiviga on aktiivselt arutletud Paluküla-Kärdla tervisespordi- ja puhkeala arengusuundumuste üle. Täna on valminud kelgumägi Rehemele ja tervisespordiraja kontseptsioon-projekt.

Noorsootöö

- Korrastati Suuremõisa Kultuuri- ja Noortekeskust.
- Toetati noorte omaalgatuslikku hooajalist turismiinfo- punkti Lossihoovis.
- Korraldati politsei ja päästeteenistuse teabepäev, traditsiooniline noorte suvelõpupidu, erinevaid laagreid ja väljasõite.

Sotsiaaltöö

- 2007. aastal alustas valla koolides tööd täiskohaga sotsiaalpedagoog.
- Hellamaa Perekeskus — ehitusprojekt on valminud, ehitustegevus alanud. Rahastatud riigieelarvest (1,5 miljonit).
- Heltermaa klubihoones on tehtud jooksvaid avariiremonte, vallavalitsus tegeleb hoonele funktsiooni leidmisega.

Koostöö

- Pühalepa valla koolide õpilased viibisid suvel sõprusvallas Merikarvias nädal aega spordi- ja puhkelaagris.
- Ettevõtjad Merikarvialt tutvusid Hiiumaal roomajandusega — kõigega alates roo niitmisest kuni sellest ehitiste-rajatiste valmistamiseni.
- Koostöös Hiiumaa teiste omavalitsustega, Hiiu Maavalitsusega, Hiiumaalt valitud Riigikogu saadikutega oleme kaitsnud valla huve seoses päästeteenistuste reformimisega, parvlaevade sõidugraafikute kooskõlastamisel ja laevadel pakutavate teenuste osas (WIFI). Oleme kaasa rääkinud piletite hinnapoliitika kujundamisel.
- Vallavalitsuse poolt oleme regulaarses suhtluses küla- vanemate ja piirkondlike arvamusi- ja teadlastega. Aidanud lahendada lokaalseid probleeme, mis eranditult kujutavad endast teede olukordade parendamist ja juurdepääsude taastamist.

Pilte Pühalepa valla sündmustest lõppeval 2007. aastal

Soeras toimus valla põhikoolide parimate õpilaste tunnustamine

Suuremõisa Põhikooli lõpetajad 2007. aastal koos õpetajatega, suurim IX klass läbi aegade — 22 lõpetajat

Ülevaade 2007. aasta kultuuriüritustest Pühalepas

VEEBRUAR

8. veebruar: Pühalepa valla lapsed osalemas „Koolitants 2007“

16. veebruar: Palade Lasteaia sõbra-päeva tähistamine Palade koolis — külas Vigri lasteaed Kärblast

17. veebruar: Hiiumaa Talimängud Pühalepa vallas

23. veebruar: Vabariigi aastapäeva pidulikud kontserdid Palade ja Suuremõisa Põhikoolis

MÄRTS

8. märts: Pühalepa valla naistaidlejad Naistepäevapeol Käinas

30. märts: hoogtööpäev Pühalepa kiriku juures

APRILL

18. aprill: Südamepäeva tähistamine Käina ujujas- põhikooli lastega

19. aprill: Kummistu kalmistu kor-rastustööd

19. aprill: Saksamaa Neukloster-Warin'i linna esindajad Pühalepa vallas

MAI

11. mai: Kevadkontsert Suuremõisa spordihoones

13. mai: Emadepäeva kontsert Hellamaa Perekeskuses

15. mai: Emadepäev Palade lasteaias

18. mai: Kevadkontsert Palade Põhikooli saalis

19. mai: Beebipäev

20. mai: Suvised hooaja avaüritus Soeras

25. mai: Palade Loodushariduskeskuse avamine

25. mai: Hiiumaa noorte MV tänava-korvpallis Paladel

26. mai: Sulgpalli võistlused Paladel

28. mai: Pühalepa valla koolide olümpiamängud

JUUNI

3. juuni: Lastekaitsepäeva tähistamine — perepäev

12. juuni: „Muinasjutulaager „Lilleline lapsepõlv“ Soeras

16. juuni: Suvekeskpaigapäev — suve sünnipäev Soeras

23. juuni: Pühalepa valla jaanituli Hellamaa rannas

JUULI

13.–14. juuli: Hiiumaa kammermuusika päevad Suuremõisa lossis

15. juuli: Norra tantsurühma kontsert Soeras

18. juuli: „Läbi õhtu varjude“ kitarrikontsert Urmas Nageliga Pühalepa kirikus

21. juuli: Soera simman

28. juuli: Palade tänavakorvpall

29. juuli–1. august: Keraamikalaager Suuremõisas

30. juuli–3. august: Eesti puuetega inimeste kunstilaager Suuremõisa lossis

30. juuli: World Harmony Run tervitamine Suuremõisa võimla juures

AUGUST

3. august: „Mees ja Jumal“ Bonzo ja Bachblumi kontsert Pühalepa kirikus

4.–5. august: Lossipäevad

4. august: Läti laste show-trupp „Atvasite“ esinemine Suuremõisa võimlas

8.–14. august: Pühalepa valla parimad õpilased Merikarvias laagris

9.–11. august: Hiiumaa I puhkpillipäevad Soeras

10. august: Naiskoori „Anna“ 15. aastapäeva kontsert Pühalepa kirikus

17. august: „Kosjasõit“ — Mooste sõprusvalla külateatri etendus

20. august: talutöödepäev Soeras

24. august: Hiiumaa õpetajate augustikuu pidulik koosviibimine Suuremõisa

31. august: Noorte suvelõpupidu

26. august: Hellatempa külaseltsi „Tuulikupidu“

SEPTEMBER

3. september: pidulikud avaaktused Suuremõisa ja Palade Põhikoolis

18. september: Rapla maakonna kultuuritöötajad, raamatukogujuhatajad Hiiumaal ja Pühalepa vallas

24. september: Taani suursaadik külas Pühalepa vallas

26. september: koosviibimine Hellamaa Perekeskuses ja vestlus Perekeskuse tegemiste teemadel

OKTOOBER

5. oktoober: Rahvusvahelise Õpetajapäeva tähistamine Palade ja Suuremõisa Põhikoolis

13. oktoober: Lugemishommik Palade raamatukogus

22.–26. oktoober: Palade lasteaia 40. aastapäeva tähistamine — juubelinädal

26. oktoober: Mänguhommik Suuremõisa raamatukogus

26.–27. oktoober: Ülehiiumaaline Õine Matkamäng Pühalepa vallas

NOVEMBER

7. november: Mälumänguturniir Hellamaa Perekeskuses

19. november: Hiiumaa mudilaskooride kadritrall Palade Põhikoolis

23. november: sügispidu Palade kooli saalis — külas Põllumajandusministeeriumi laulukoor, õhtujuht Jaan Kirss, tantsuks ansambel Kirss 'n' Garden, üllatusshow

25. november: „Pühalepa Lustiliste“ 10. aastapäeva tähistamine Palade Põhikooli saalis

DETSEMBER

2. detsember: Pühalepa valla adventiküünla süütamine Pühalepa kirikus

3.–9. detsember: „Päkapiku kiirkursus“ Hellamaa Perekeskuses — jõuluootusaja töötoad

5. detsember: Mälumänguturniir Hellamaa Perekeskuses

6. detsember: Pühalepa Lustiliste kohviõhtu Hellamaa Perekeskuses

13. detsember: Pühalepa valla lasteaiaid Soera jõuluimemaal

16. detsember: treening-seminar Suuremõisa võimlas, külas Eesti tippkulturist Imre Vähi

18. detsember: Suuremõisa lossi kammersaalis Suuremõisa PK laululaste ja Pühalepa kiriku naiskoori "Anna" jõulukontsert

19. detsember: Hellamaa Perekeskuses Pühalepa valla eakate inimeste jõulupuu (üllatusesinejad)

19. detsember: Pühalepa valla algklassid Soera jõuluimemaal

20. detsember: Suuremõisa Põhikooli jõulupidu

20. detsember: Suuremõisa Lasteaia jõulupidu

21. detsember: Pühalepa kirikus laste jõulujumalateenistus

21. detsember: Palade Põhikooli jõulupidu

21. detsember: Palade Lasteaia jõulupidu

22. detsember: Hellamaa Perekeskuses Pühalepa valla kodumudilaste jõulupuu. Külla tuleb jõuluvana

24. detsember: Hellamaa Perekeskuses jõuluteenistus koos jõululauludega

24. detsember: Pühalepa kirikus naiskoor „Anna“

28. detsember: Pühalepa valla aastalõpukontsert Suuremõisa lossis

28. detsember: „Hellatempa“ külaseltsi aastavahetuse koosviibimine.

Pühalepa Lustilised tähistasid 10. aastapäeva

*Aeg läheb ja õisi ikka kannab maa.
Aeg läheb, on viljad puudel küpseks saan'd.
Kui pühapäeva hinges kannad sa,
ei elurõõm või rinnas kustuda.*

Pensionile jäämine on inimese jaoks kahtlemata elumuutus, ühele suurem, teisele väiksem. Mõni jääb nurka norutama — kõik on läbi. Teine sukeldub majapidamisse, askeldab aias või kantseldab lapselapsi. Kolmandad pühenduvad oma hobidele, millele senine kiire elutempo küllaldaselt aega ei jätanud. Kuulun viimasesse kategooriasse, eitamata seejuures eelpool toodud tegevusi.

Oma elutöö tegin ja lõpetasin väljaspool Hiiumaad. Viimased suved enne pensionilejäämist avastasin enda jaoks Hellamaa Perekeskuse, mida tollal juhtis Öie Laksberg — energiline ja ettevõtlik. Tema tõmbas eakate tegevuse käima. Öiele järgnes asjalik ja sõnapidaja Elle Voolmaa. Täna seisab tüüri juures Ene Leigri, kel on kõik vajalikud omadused suhtlemiseks eakate inimestega. Enel on tubli abiline Eha Kivi, kel endal nii suur laulukihk veres, et laulab kahes kooris ja ühes ansamblis.

Mida on andnud ja annab meile osalemine seltsingus „Pühalepa Lustilised”? Esmane on vast inimese suhtlemisvajaduse rahuldamine. Meie eas on juba paljud üksi, kaasa lahkunud igavikku ja lapsed pesast väljas. Igal kolmapäeval korjab auto või buss meid kokku ja toimetab lauluproovi. Sama toimub tantsijatega neljapäeviti. „Utsitavad” meid vastavalt tuntud koorijuht Aune Ork ja kergejalgne Tiiu Vannas. Kokku tegutseb seltsingus ca 30 inimest. Paljud meist on Perekeskuses omad inimesed juba üle 10 aasta. Need on lauljad Laine Kiin, Viivi Viina, Lea Saame, Evi Paeorg, Eduard Koppel ja Arvi Kutser. Neile on aastatega lisandunud Helbe Kliiman, Imbi Sedrik, Elvi Tabor, Kaljo Enson, Arvo Saarnak, Eha Kivi. Tantsijatest on meie seltsilised Tiiu Apri, Leida Koppel, Maimo Lõppe, Helmi Napp, Taimi Paes, Virve Sõstar, Maimu Voolma, Milvi Altmets, Tiiu Vannas, Ilme

Aasma, Helgi Rõõmusaare, Anne Pilv, Helgi Loodla.

Mis meid laulu ja tantsu juures hoiab? Eks ikka see, et „igav on olla iluta, hale olla laulmata”.

Anname endale selgelt aru, et ega meie etteasted kellelegi erilist kunstilist elamust ei paku, harrastame kauneid kunste eelkõige iseendi hea enesetunde hoidmiseks. Kui aga keegi lausub pärast kontserti mõne tunnustava sõna, mõjub see kõigile kosutavalt — sa oled OLEMAS!

Ega me ainult pillerkaarita. Igal aastal on toimunud ekskursioon erinevatesse paikadesse Eestimaal, lisaks sõidud kodusaare pinnal, matkad ja jaaniõhtud. Novembris käivitus mälumäng Tiit Kervese ettevõtmisel. Osavõtt on rohkearvuline, meie eakadki esindatud.

Perekeskuses on hea aura. Siin on soe ja hubane. Kes soovib, võib vaipu kududa, arvutil klõbistada, ajalehti-ajakirju lugeda, kohvi juua ja lihtsalt juttu puhuda.

Kõige hea eest, mida meie, eakad, siit kaasa saame, tahan Lustiliste nimel tänada Perekeskuse töötajaid, valavalitsust, kultuurinõunik Kink Klairret, heatujulist ja kannatliku meelega bussijuhti Põld Arvot. Mõnikord sõidutab meid ka teine Arvo — Vannas, samuti tore mees.

Jõudu teile kõigile! Edu uute projektide kirjutamisel, et meie tegevus sama kenasti ka edaspidi võiks jätkuda.

Suhtumine eakatesse on selline, et tahaks humoorikalt öelda — vanavõitu küll, aga „ikkagi INIMESED”, ja kobedad! Astudes üle Perekeskuse läve, tulevad meelde J. Liivi luuleread luuletusest „Rändaja”:

Soe leib ja soe süda,
perenaine tasane...

Ootame endi hulka uusi lustilisi (võib ka mitte eriti lustilisi, küll me teid ümber teeme). Vastu saate elurõõmu, sõpru ja unustate paljugi, mis meeleksandmist ei vääri.

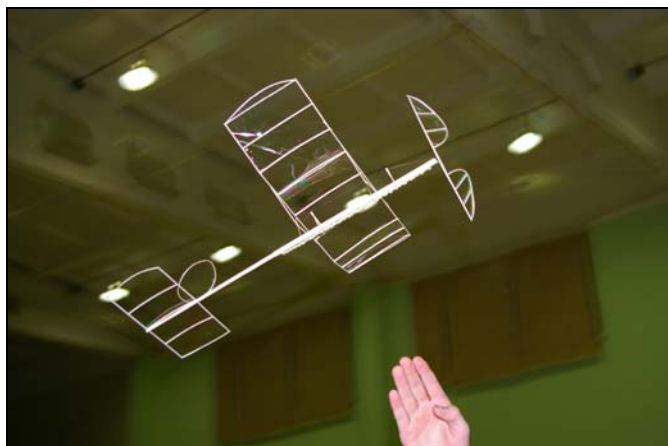
Toredaid jõulupühi!
Elvi Tabor,
üks paljudest lustilistest

Lustiliste tantsijad

Lustiliste lauljad

EESTI MEISTRIVÕISTLUSED SISEMUDELLENNUS

17. novembril toimusid Palade Spordihallis Eesti meistrivõistlused sisemudellennus. Hiiumaalt osales võistlustel 9 koolinoort, nendest seitse Palade Põhikoolist ja kaks Kärkla Ühisgümnaasiumist. Tartu mudellennuklubi oli samuti esindatud üheksa võistlejaga. Võistlusklasse oli kolm: väike pa-

berkattega mudel P-350, suur paberkattega mudel F-1-M-1 ja mikrokattega M-350.

Klassis P-350 tartlased hiidlastele sõnaõigust ei andnud. Mudeliklassides F-1-M-1 ja M-350 võidutsesid aga Hiiumaa noored. Eesti Meistriks klassis F-1-M-1 tuli Mihkel Vannas, kes ka karikasarja kokkuvõttes tuli esimesele kohale. Mikroklassis saavutas meistritiitli Sander Voolma (karikasarja kokkuvõttes III koht).

Auhinnalisi kohti saavutasid veel Henri Valdmann ja Lauri Valdmann. Väga tublid olid Kaido Sinijärv, Siim Salin, Jorven Kurba, Seren Köster ja Priit Kivisilla. Need poisid alustasid mudeliehitamisega alles sellel sügisel ja esimese tuleproovi läbisid nad igati auga. Nüüd on jälle aega ehitamisele ja treeningutele pühenduda. Järgmised võistlused on 2008. aasta aprillis.

HEAD UUT AASTAT kõikidele praegustele ja endistele Hiiumaa mudellenduritele!

Teet Kitkas, Palade Põhikooli ringijuht

2007	EESTI KOOLINOORTE MEISTRIVÕISTLUSED	EESTI KOOLINOORTE KARIKAVÕISTLUSED
MIHKEL VANNAS	F1M1 I koht M350 4.koht	F1M1 I (I)* koht M350 II (II)* koht
HENRI VALDMANN	F1M1 II koht M350 III koht	F1M1 II (II)* koht M350 4. (4.) koht
LAURI VALDMANN	F1M1 5.koht M350 II koht	F1M1 III (III)* koht M350 I (I)* koht
KAIDO SINIJÄRV	P350 12.koht	P350 13. (13.)*koht
SIIM SALIN	P350 10.koht	P350 11. (11.)*koht
JORVEN KURBA	P350 13.koht	P350 14. (14.)*koht
SEREN KÖSTER	P350 11.koht	P350 12. (12.)*koht
SANDER VOOLMA	F1M1 III koht M350 I koht	F1M1 4. (4.)* koht M350 III (III)* koht

() * - 2007 a. Koolinoorte karikavõistluste kahe etapi kokkuvõttes

Veel pilte valla sündmustest 2007. aastal

Kerema küla kokkutulek

Valla põhikoolide ühisolümpiamängud Paladel

Palade tänavakorvpall

Valla jaanituli Hellamaa rannas

Vald on korrastanud osa Suuremõisa mõisakompleksist

Vallamaja remont

Pühalepa Vallavalitsus kutsub vallarahvast aastalõpukont- serdile

28. detsembril kell 19.00
Suuremõisa lossis

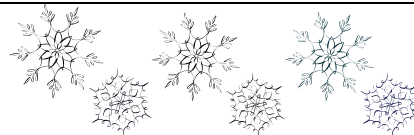
Esineb
**Vokaalansambel
Kuninglik kvintett**

Urmas Pöldma – tenor
Raul Mikson – tenor
Meelis Hainsoo – bariton
Mareks Lobe – bariton
Andres Alamaa – bass

Ansambel koosneb Eesti Rahvusmeeskoori laulja-
test. Mitmekesine repertuaar võimaldab esineda eri-
nevatele vanuserühmadele ja humoorikalt arranžee-
ritud lood on nauditavad nii kõrvale kui silmale.
Tähtis koht on meie repertuaaris R. Valgre muusi-
kal. Valdavalt esitame oma repertuaari „a cappella”
ehk ilma igasuguste saateinstrumentideta.

Kontsert on tasuta!

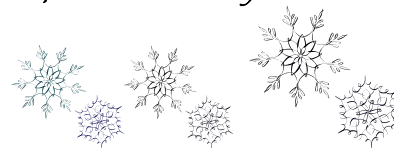
*Kell tasa tornist kesköötundi teatab,
mustmiljon tähte särama siis lööb.*

*Sa seisata-aeg korraaks peata
ja tunne südames, et käes on jõuluöö.*

*Sa süüta oma käega kuusel küünlad
ning usu homsesse – kõik päevad õnne täis.*

*Hetk minevikust proovi kinni püüda,
mis sulle õnne tõi või kaunis näis.*

**Kaunist jõuluaega ja edukat uut aastat!
Pühalepa Vallavalitsus ja Vallavolikogu**

**Perekeskus soovib kõigile
imelist jõuluaega ja rõõmsat uut aas-
tat!**

**Teatame, et oleme suletud
25. detsembrist '07 2. jaanuarini '08**

**Järgmine mälumänguturniir
toimub 9. jaanuaril 2008 kell 19.00**

KOHTUME TAAS UUEL AASTAL!

Pühade meelespea

Igaüks saab enda hoidmiseks palju ära teha. Mitte pannes ennast ise ohtlikku olukorda ja võttes kasutusele abinõud õnnetuste ärahoidmiseks. Kui vara on taastatav, siis inimese elu ja tervist enam tagasi ei saa.

- Põlevat küünalt ei tohi järelevalveta jätta, küünal võib sulades või tuuletõmbega ümber kukkuda.
- Küünal tuleb paigutada mittepõlevale alusele ning paika, kus leegi kohal ei ole tuldõtvaid esemeid, nt kardinat või kuuse oksid. Puit või paber küünla aluseks ei sobi.
- Ilutulestiku rakettide laskmisel tuleb järgida kaasas olevat kasutus- ja ohutus-

juhendit. Laskmisel kinnitada rakett kindlale alusele. Kergesse lumme torgatud või pudelisse pistetud rakett võib lendamisel suunda muuta ning inimese pihta sattuda.

- Aknast ja rõdult ei tohi ilutulestikku lasta, rakett võib lennata teiste majade aknasse või katusele. Raketti tuleb lasta hoonetest eemal, ainult otse üles.
- Kärelda küllega peaks ühe kõva kütamise asemel kütma mõõdukalt mitu korda päevas. Väga kõrge temperatuur lõhub ahju või pliidi, halvimal juhul põhjustades tulekahju.
- Puhurid ja õliradiaatorid ei ole mõeldud ööpäevaringseks kasutamiseks, ülekümenenud seadmed võivad süttida.

Elektrilised küttekehad, mis ei ole mõeldud pidevaks töötamiseks, tuleb aeg-ajalt välja lülitada ja maha jahutada.

- Jääl võib minna üks inimene, kui jää paksus on vähemalt 10 cm. Jää peab olema paksem, kui inimesi on rohkem. Lahtine lumi nõrgendab jää kandevõimet oluliselt. Õhukese jää tõttu on ohtlikud sildade alused, roostikud, jõgede suubumiskohad merre või siseveekogudesse, allikakohad siseveekogudes.

- Kiirabi ja päästeteenistust saab kutsuda hädaabinumbri

112

- Politseiga saab ühendust numbril

110

Teated

Jõulukuu Pühalepa vallas

20. detsembril Suuremõisa Põhikooli jõulupidu algusega kell 18.00
20. detsembril Suuremõisa Lasteaia jõulupidu algusega kell 16.30
21. detsembril kell 10.00 Pühalepa kirikus laste jõulujumalateenistus
21. detsembril Palade Põhikooli jõulupidu algusega kell 18.00
21. detsembril Palade Lasteaia jõulupidu algusega kell 17.00
22. detsembril Hellamaa Perekeskuses Pühalepa valla kodumudilaste jõulupuu algusega kell 16.00. Külla tuleb jõuluvana
24. detsembril Hellamaa Perekeskuses jõuluteenistus koos jõululauludega
24. detsembril Pühalepa kirikus kell 16.30 laulab kiriku naiskoor „Anna”
24. detsembril Pühalepa kirikus kell 17.00 jumalateenistus
25. detsembril Pühalepa kirikus kell 14.30 sõnaliturgia
28. detsembril kutsub Pühalepa Vallavalitsus valla elanikke aastalõpu-kontserdile Suuremõisa lossis algusega kell 19.00

Suursadama söökla

Avatud: E-R 12.00-14.00
Võimalik tellida pidulaudu
tel: töö 5279564; kodu: 4694507
(Helle Raudsepp)

Meie hulgast lahkunud

AIVAR KÜTT
1. novembril
JÜRI REINPAL
21. novembril
LEHTE HÄRMA
30. novembril

Avaldame sügavat
kaastunnet lahkunute
omastele

Meie valda sündinud

25. oktoobril sündis Valter ja
Kätlin Kuldvee perre tütar

VICTORIA

7. novembril sündis Alari ja
Liisa Koppelmaa perre tütar

LOORE

Õnnitleme vanemaid!

Pühalepa Vallavalitsus ja vallavolikogu õnnitlevad

novembri-
ja detsembrikuu
juubilare ning eakaid
sünnipäevalisi:

TOOMAS UNDO
ARNE KULI
MILVI LÜLL
ALBERT RISTMÄGI
ILME LILLEÕIS
LAINA KIIN
ERNA PALJAS
LINDA LIIVA
MAGDALENA LUHALEP
ERNA SMILL

TIINA MARLEN
MÄRT VARBLANE
TIIT ALLIK
URMAS LIIT
LIILJA KÄND
MILVI PARTS
ZANA LÖPPE
ERMO VOOLE
TÖNU ALJAS
STANLEY FRANKLIN
HUMPHRIES
SILVI LIIK
HILMA VOOLAINA
ANNA LIIT

Palju õnne!

